

Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка дисципліни в
eLearn

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

«Історичні дослідження

як ключовий елемент політики пам'яті»

Рівень вищої освіти - третій (освітньо-науковий)

Спеціальність 032 «Історія та археологія»

Освітня програма «Історія України»

Рік навчання 2, семестр 3

Форма навчання денна (денна, заочна)

Кількість кредитів ЄКТС 5

Мова викладання українська (українська, англійська, німецька)

К.і.н., доц. Лановюк Л.П.

lanovuklp@ukr.net

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=3429>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

(до 1000 друкованих знаків)

Вибіркова дисципліна «Історичні дослідження як ключовий елемент політики пам'яті» є професійно-орієнтованою дисципліною освітньої програми підготовки фахівців за третім (освітньо-науковим) рівнем і має за мету здобуття аспірантами теоретичних і практичних знань і навичок з проблематики дослідження історичної пам'яті для забезпечення їхньої професійної підготовки у якості науковців. У сучасному світі все помітнішим стає суспільний інтерес до осмислення власної минувшини. Історична пам'ять є чинником, що визначає характер колективних уявлень про минуле, оцінку нинішніх подій та бачення стратегії майбутнього розвитку суспільства. Цей феномен знаходить вираження в багатьох суспільних сферах. Серед завдань курсу: визначити особливості й цілі використання історичної пам'яті в процесі історичного дослідження; окреслити головні напрямки впровадження політики пам'яті в галузі історії України та світу; виокремити теоретико-методологічне забезпечення для реалізації наукових досліджень через призму історичної пам'яті; оволодіння методикою проведення прикладних історичних досліджень проблемних питань історії України та світової історії. Навчальний курс містить 150 годин (5 кредитів). Дисципліна поділена на два модулі. Перший – Теоретико-методологічні засади дослідження історичної пам'яті. Другий модуль – Політика пам'яті: теорія та практика. Ефективному вивченню навчального курсу сприяють не лише аудиторні заняття, а й значною мірою самостійна робота дослідників. Необхідна постійна систематична робота з різноманітними джерелами інформації: енциклопедіями, довідниками, статистичними довідниками, науковими монографіями та статтями, науково-популярною літературою тощо.

Компетентності ОП:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми у сфері історії та археології, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, а також проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК 4. Комплексність у використанні інформаційних та комунікаційних технологій.

ЗК 6. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних наукових джерел, аналізувати та синтезувати її, виявляти не вирішені раніше завдання (проблеми) або їх частини, формулювати наукові гіпотези.

ЗК 10. Здатність бути критичним та самокритичним. Здатність критично сприймати та аналізувати чужі думки й ідеї, шукати власні шляхи вирішення проблеми, рецензувати наукові публікації та автореферати, здійснювати критичний аналіз власних матеріалів.

ЗК 13. Комплексність у розробці та реалізації наукових проектів та програм. Здатність розробляти та реалізовувати наукові проекти і програми в історичній галузі.

спеціальні компетентності (СК):

СК 2. Здатність до ретроспективного аналізу наукового доробку у напрямі дослідження історії

СК 4. Комплексність у проведенні критичного аналізу різних інформаційних джерел, авторських методик, конкретних освітніх, наукових та професійних текстів історичній галузі.

СК 5. Комплексність у виявленні, постановці та вирішенні наукових задач та проблем в історичній галузі.

СК 7. Здатність створювати нові знання через оригінальні дослідження, якість яких може бути визнана на національному та міжнародному рівнях.

СК 9. Здатність брати участь у критичному діалозі. Здатність брати участь у наукових дискусіях на міжнародному рівні, відстоювати свою власну позицію.

СК 11. Комплексність у набутті та розумінні значного обсягу сучасних науково-теоретичних знань в історичній галузі та суміжних з ним сферах гуманітарних наук.

СК 13. Здатність відрізнити специфіку підходів до розв'язання вирішення проблем у галузі історії та археології представників різних наукових напрямів та шкіл, критично осмислювати новітні досягнення історичної науки.

СК 14. Здатність репрезентувати результати наукових досліджень в ЗМІ, мистецтві, літературі.

СК 15. Здатність до професійного розвитку та самоорганізації, наукової кар'єри та готовності до постійного підвищення професійної кваліфікації.

Програмні результати навчання (РН):

ПРН 01. Використовувати сучасні теоретичні та методологічні досягнення історичної науки.

ПРН 06. Застосовувати сучасні методології, методи та інструменти педагогічної та наукової діяльності за фахом.

ПРН 08. Демонструвати обізнаність із законодавством, зокрема щодо захисту прав інтелектуальної власності та дотримуватись принципів академічної доброчесності.

ПРН 11. Здатність працювати в міжнародному контексті і реалізовувати спільні проекти у сфері історії та/або археології з європейськими та євроатлантичними інституціями.

ПРН 13. Розробляти та реалізовувати наукові та/або інноваційні проекти, які дають можливість переосмислити сформоване та створити нове цілісне знання та/або професійну практику і розв'язувати значущі наукові проблеми історичної науки з дотриманням норм академічної етики і врахуванням соціальних, економічних, культурних, етнічних та правових аспектів.

ПРН 14. Сприймати, досліджувати та викладати історію України, зокрема, її аграрну історію, в широкому контексті світового історичного процесу.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/ семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
Модуль 1. «Теоретико-методологічні засади дослідження історичної пам'яті»				
Тема 1. Концептуальні основи дослідження історичної пам'яті/ Осмислення феномену історичної пам'яті	1/3	знати основні теоретичні аспекти курсу; оволодіти понятійно-	Обговорення питань на семінарському занятті	20

		категоріальним апаратом курсу		
Тема 2. Дидактика та репрезентація образів минулого/Культура історичної пам'яті	2/3	розуміти методологічну основу історичних досліджень через призму пам'яті	Обговорення питань на семінарському занятті Написання есе	20
Тема 3. Характерні риси формування національної історичної пам'яті/ Феномен соціальної пам'яті: основні концептуальні підходи до аналізу та інтерпретації	2/3	орієнтуватися в особливостях формування історичної пам'яті	Обговорення питань на семінарському занятті	20
Тема 4. Політика пам'яті в контексті міжнародних процесів: цивілізаційні моделі політики пам'яті/ Темпоральні сценарії репрезентації колективної пам'яті	1/3	вміти висловлювати власні судження та погляд стосовно тих чи інших актуальних питань	Обговорення питань на семінарському занятті	20
Тема 5. Івент-аналіз меморіальних акцій/ Історична пам'ять: поняття і феноменологія	1/3	формувати вміння використовувати інформацію курсу у майбутній фаховій роботі	Обговорення питань на семінарському занятті Написання модульних тестів	20
Модуль 2. Політика пам'яті: теорія та практика				
Тема 6. Політика пам'яті – дієвий інструмент впливу на зміни в суспільстві/ Політика пам'яті та її орієнтаційна місія	2/3	орієнтуватися у базових положеннях змісту курсу	Обговорення питань на семінарському занятті	20
Тема 7. Тенденції актуалізації історичної пам'яті в контексті політичного впливу/ Держава і політика пам'яті: досвід Президентів України	2/3	формувати вміння використовувати інформацію курсу у майбутній фаховій роботі	Обговорення питань на семінарському занятті	20
Тема 8 Порівняння української та російської моделей історичної пам'яті та комеморативних практик/Розщепленість національної пам'яті та проблема символічної легітимізації держави	1/3	формувати вміння використовувати інформацію курсу у майбутній фаховій роботі	Обговорення питань на семінарському занятті	20
Тема 9. Формування моделі національної історичної пам'яті: внутрішньо- і зовнішньополітичні	1/3	орієнтуватися у засадничих положеннях змісту курсу	Обговорення питань на семінарському занятті	20

впливи та виклики/ Нові часи – нові герої: формування культури пам'яті в Україні				
Тема 10. Історичні дослідження у процесах інституціоналізації політики пам'яті/ Історична і національна пам'ять: історіографічний вимір	2/3	вміти висловлювати власні судження та погляд стосовно тих чи інших актуальних питань	Обговорення питань на семінарському занятті Написання модульних тестів	20
Всього	15/30			70
Залік				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної добросовісності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Самостійні роботи повинні бути виконані самостійно відповідно вимог, які до них висуваються.
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Бойко О. Колективна пам'ять: природа, суть, структура // Національна та історична пам'ять. - 2012. - Вип. 3. - С.98.

Касьянов Г. Історична пам'ять та історична політика: до питання про термінологію й генеалогію понять // Український історичний журнал. – 2016. – № 2. – С. 118–137.

Киридон А. Студії пам'яті у сучасній гуманітаристиці: історія становлення // Український історичний журнал. – 2017. – № 4. – С. 150–161.

Котляр Ю. Історична пам'ять та історична наука: європейський та український дискурси // Європейські історичні студії: науковий журнал. – № 18. – К., 2021. – С. 78-89.

Котляр Ю. Історична пам'ять: українська інтерпретація // Соціально-гуманітарні виміри правової держави: еволюційна парадигма: зб. тез матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. – Дніпро: ДДУВС, 2019. – С. 212–215.

Політика історичної пам'яті в контексті національної безпеки України: аналітична доповідь / за заг. ред. В.М. Яблонського. Київ, 2019. - С. 20.

Половинчак Ю. Комеморативні практики в сучасному інформаційному просторі // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія. 2018. № 2. - С. 94-100.

Національна та історична пам'ять: щоквартальний зб. наук. пр. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ipiend.gov.ua/publication/kultura-istorychnoi-pam-iat-ievropejskyj-ta-ukrainskyj-dosvid/>

Український інститут національної пам'яті – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://uinp.gov.ua/>

Instytutu Pamięci Narodowej – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://ipn.gov.pl/>

Книга пам'яті – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://memorybook.org.ua/>